

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/ 10522. számú
törvényjavaslat**

**a gyermekek feletti felügyeleti jogot érintő határozatok
elismeréséről és végrehajtásáról, valamint
a felügyeleti viszonyok helyreállításáról szóló, 1980. május 20. napján
Luxemburgban kelt európai Egyezmény kihirdetéséről**

**Előadó: dr. Bárándy Péter
igazságügy-miniszter**

Budapest, 2004. június

2004. évi ... törvény

**a gyermekek feletti felügyeleti jogot érintő határozatok elismeréséről és végrehajtásáról,
valamint a felügyeleti viszonyok helyreállításáról szóló, 1980. május 20. napján
Luxemburgban kelt európai Egyezmény kihirdetéséről**

(A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezése 2004. február 4. napján megtörtént, az Egyezmény a Magyar Köztársaság vonatkozásában 2004. június 1. napján hatályba lépett.)

1. § Az Országgyűlés a gyermekek feletti felügyeleti jogot érintő határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a felügyeleti viszonyok helyreállításáról szóló, 1980. május 20. napján Luxemburgban kelt európai Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) e törvénnyel kihirdeti.

2. § Az Egyezmény eredeti angol nyelvű szövege és hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

**„European Convention on Recognition and Enforcement of Decisions concerning
Custody of Children and on Restoration of Custody of Children**

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Recognising that in the member States of the Council of Europe the welfare of the child is of overriding importance in reaching decisions concerning his custody;

Considering that the making of arrangements to ensure that decisions concerning the custody of a child can be more widely recognised and enforced will provide greater protection of the welfare of children;

Considering it desirable, with this end in view, to emphasise that the right of access of parents is a normal corollary to the right of custody;

Noting the increasing number of cases where children have been improperly removed across an international frontier and the difficulties of securing adequate solutions to the problems caused by such cases;

Desirous of making suitable provision to enable the custody of children which has been arbitrarily interrupted to be restored;

Convinced of the desirability of making arrangements for this purpose answering to different needs and different circumstances;

Desiring to establish legal co-operation between their authorities,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of this Convention:

- a) *child* means a person of any nationality, so long as he is under 16 years of age and has not the right to decide on his own place of residence under the law of his habitual residence, the law of his nationality or the internal law of the State addressed;
- b) *authority* means a judicial or administrative authority;
- c) *decision relating to custody* means a decision of an authority in so far as it relates to the care of the person of the child, including the right to decide on the place of his residence, or to the right of access to him;
- d) *improper removal* means the removal of a child across an international frontier in breach of a decision relating to his custody which has been given in a Contracting State and which is enforceable in such a State; improper removal also includes:
  - i) the failure to return a child across an international frontier at the end of a period of the exercise of the right of access to this child or at the end of any other temporary stay in a territory other than that where the custody is exercised;
  - ii) a removal which is subsequently declared unlawful within the meaning of Article 12.

Part I

Central authorities

Article 2

(1) Each Contracting State shall appoint a central authority to carry out the functions provided for by this Convention.

(2) Federal States and States with more than one legal system shall be free to appoint more than one central authority and shall determine the extent of their competence.

(3) The Secretary General of the Council of Europe shall be notified of any appointment under this Article.

Article 3

(1) The central authorities of the Contracting States shall co-operate with each other and promote co-operation between the competent authorities in their respective countries. They shall act with all necessary despatch.

(2) With a view to facilitating the operation of this Convention, the central authorities of the Contracting States:

- a) shall secure the transmission of requests for information coming from competent authorities and relating to legal or factual matters concerning pending proceedings;
- b) shall provide each other on request with information about their law relating to the custody of children and any changes in that law;
- c) shall keep each other informed of any difficulties likely to arise in applying the Convention and, as far as possible, eliminate obstacles to its application.

Article 4

(1) Any person who has obtained in a Contracting State a decision relating to the custody of a child and who wishes to have that decision recognised or enforced in another Contracting State may submit an application for this purpose to the central authority in any Contracting State.

(2) The application shall be accompanied by the documents mentioned in Article 13.

(3) The central authority receiving the application, if it is not the central authority in the State addressed, shall send the documents directly and without delay to that central authority.

(4) The central authority receiving the application may refuse to intervene where it is manifestly clear that the conditions laid down by this Convention are not satisfied.

(5) The central authority receiving the application shall keep the applicant informed without delay of the progress of his application.

Article 5

(1) The central authority in the State addressed shall take or cause to be taken without delay all steps which it considers to be appropriate, if necessary by instituting proceedings before its competent authorities, in order:

- a) to discover the whereabouts of the child;
- b) to avoid, in particular by any necessary provisional measures, prejudice to the interests of the child or of the applicant;
- c) to secure the recognition or enforcement of the decision;
- d) to secure the delivery of the child to the applicant where enforcement is granted;
- e) to inform the requesting authority of the measures taken and their results.

(2) Where the central authority in the State addressed has reason to believe that the child is in the territory of another Contracting State it shall send the documents directly and without delay to the central authority of that State.

(3) With the exception of the cost of repatriation, each Contracting State undertakes not to claim any payment from an applicant in respect of any measures taken under paragraph 1 of this Article by the central authority of that State on the applicant's behalf, including the costs of proceedings and, where applicable, the costs incurred by the assistance of a lawyer.

(4) If recognition or enforcement is refused, and if the central authority of the State addressed considers that it should comply with a request by the applicant to bring in that State proceedings concerning the substance of the case, that authority shall use its best endeavours to secure the representation of the applicant in the proceedings under conditions no less favourable than those available to a person who is resident in and a national of that State and for this purpose it may, in particular, institute proceedings before its competent authorities.

Article 6

(1) Subject to any special agreements made between the central authorities concerned and to the provisions of paragraph 3 of this Article:

- a) communications to the central authority of the State addressed shall be made in the official language or in one of the official languages of that State or be accompanied by a translation into that language;
- b) the central authority of the State addressed shall nevertheless accept communications made in English or in French or accompanied by a translation into one of these languages.

(2) Communications coming from the central authority of the State addressed, including the results of enquiries carried out, may be made in the official language or one of the official languages of that State or in English or French.

(3) A Contracting State may exclude wholly or partly the provisions of paragraph 1.b of this Article. When a Contracting State has made this reservation any other Contracting State may also apply the reservation in respect of that State.

Part II

Recognition and enforcement of decisions and restoration of custody of children

Article 7

A decision relating to custody given in a Contracting State shall be recognised and, where it is enforceable in the State of origin, made enforceable in every other Contracting State.

Article 8

(1) In the case of an improper removal, the central authority of the State addressed shall cause steps to be taken forthwith to restore the custody of the child where:

- a) at the time of the institution of the proceedings in the State where the decision was given or at the time of the improper removal, if earlier, the child and his parents had as their sole nationality the nationality of that State and the child had his habitual residence in the territory of that State, and
- b) a request for the restoration was made to a central authority within a period of six months from the date of the improper removal.

(2) If, in accordance with the law of the State addressed, the requirements of paragraph 1 of this Article cannot be complied with without recourse to a judicial authority, none of the grounds of refusal specified in this Convention shall apply to the judicial proceedings.

(3) Where there is an agreement officially confirmed by a competent authority between the person having the custody of the child and another person to allow the other person a right of access, and the child, having been taken abroad, has not been restored at the end of the agreed period to the person having the custody, custody of the child shall be restored in accordance with paragraphs 1.b and 2 of this Article. The same shall apply in the case of a decision of the competent authority granting such a right to a person who has not the custody of the child.

Article 9

(1) In cases of improper removal, other than those dealt with in Article 8, in which an application has been made to a central authority within a period of six months from the date of the removal, recognition and enforcement may be refused only if:

- a) in the case of a decision given in the absence of the defendant or his legal representative, the defendant was not duly served with the document which instituted the proceedings or an equivalent document in sufficient time to enable him to arrange his defence; but such a failure to effect service cannot constitute a ground for refusing recognition or enforcement where service was not effected because the defendant had concealed his whereabouts from the person who instituted the proceedings in the State of origin;
- b) in the case of a decision given in the absence of the defendant or his legal representative, the competence of the authority giving the decision was not founded:
  - i) on the habitual residence of the defendant, or
  - ii) on the last common habitual residence of the child's parents, at least one parent being still habitually resident there, or
  - iii) on the habitual residence of the child;
- c) the decision is incompatible with a decision relating to custody which became enforceable in the State addressed before the removal of the child, unless the child has had his habitual residence in the territory of the requesting State for one year before his removal.

(2) Where no application has been made to a central authority, the provisions of paragraph 1 of this Article shall apply equally, if recognition and enforcement are requested within six months from the date of the improper removal.

(3) In no circumstances may the foreign decision be reviewed as to its substance.

Article 10

(1) In cases other than those covered by Articles 8 and 9, recognition and enforcement may be refused not only on the grounds provided for in Article 9 but also on any of the following grounds:

- a) if it is found that the effects of the decision are manifestly incompatible with the fundamental principles of the law relating to the family and children in the State addressed;
- b) if it is found that by reason of a change in the circumstances including the passage of time but not including a mere change in the residence of the child after an improper removal, the effects of the original decision are manifestly no longer in accordance with the welfare of the child;
- c) if at the time when the proceedings were instituted in the State of origin:
  - i) the child was a national of the State addressed or was habitually resident there and no such connection existed with the State of origin;
  - ii) the child was a national both of the State of origin and of the State addressed and was habitually resident in the State addressed;
- d) if the decision is incompatible with a decision given in the State addressed or enforceable in that State after being given in a third State, pursuant to proceedings begun before the submission of the request for recognition or enforcement, and if the refusal is in accordance with the welfare of the child.

(2) In the same cases, proceedings for recognition or enforcement may be adjourned on any of the following grounds:

- a) if an ordinary form of review of the original decision has been commenced;
- b) if proceedings relating to the custody of the child, commenced before the proceedings in the State of origin were instituted, are pending in the State addressed;
- c) if another decision concerning the custody of the child is the subject of proceedings for enforcement or of any other proceedings concerning the recognition of the decision.

Article 11

(1) Decisions on rights of access and provisions of decisions relating to custody which deal with the right of access shall be recognised and enforced subject to the same conditions as other decisions relating to custody.

(2) However, the competent authority of the State addressed may fix the conditions for the implementation and exercise of the right of access taking into account, in particular, undertakings given by the parties on this matter.

(3) Where no decision on the right of access has been taken or where recognition or enforcement of the decision relating to custody is refused, the central authority of the State addressed may apply to its competent authorities for a decision on the right of access, if the person claiming a right of access so requests.

Article 12

Where, at the time of the removal of a child across an international frontier, there is no enforceable decision given in a Contracting State relating to his custody, the provisions of this

Convention shall apply to any subsequent decision, relating to the custody of that child and declaring the removal to be unlawful, given in a Contracting State at the request of any interested person.

Part III

Procedure

Article 13

(1) A request for recognition or enforcement in another Contracting State of a decision relating to custody shall be accompanied by:

- a) a document authorising the central authority of the State addressed to act on behalf of the applicant or to designate another representative for that purpose;
- b) a copy of the decision which satisfies the necessary conditions of authenticity;
- c) in the case of a decision given in the absence of the defendant or his legal representative, a document which establishes that the defendant was duly served with the document which instituted the proceedings or an equivalent document;
- d) if applicable, any document which establishes that, in accordance with the law of the State of origin, the decision is enforceable;
- e) if possible, a statement indicating the whereabouts or likely whereabouts of the child in the State addressed;
- f) proposals as to how the custody of the child should be restored.

(2) The documents mentioned above shall, where necessary, be accompanied by a translation according to the provisions laid down in Article 6.

Article 14

Each Contracting State shall apply a simple and expeditious procedure for recognition and enforcement of decisions relating to the custody of a child. To that end it shall ensure that a request for enforcement may be lodged by simple application.

Article 15

(1) Before reaching a decision under paragraph 1.b of Article 10, the authority concerned in the State addressed:

- a) shall ascertain the child's views unless this is impracticable having regard in particular to his age and understanding; and
- b) may request that any appropriate enquiries be carried out.

(2) The cost of enquiries in any Contracting State shall be met by the authorities of the State where they are carried out.

(3) Request for enquiries and the results of enquiries may be sent to the authority concerned through the central authorities.

Article 16

For the purposes of this Convention, no legalisation or any like formality may be required.

Part IV

Reservations

Article 17

(1) A Contracting State may make a reservation that, in cases covered by Articles 8 and 9 or either of these Articles, recognition and enforcement of decisions relating to custody may be refused on such of the grounds provided under Article 10 as may be specified in the reservation.

(2) Recognition and enforcement of decisions given in a Contracting State which has made the reservation provided for in paragraph 1 of this Article may be refused in any other Contracting State on any of the additional grounds referred to in that reservation.

Article 18

A Contracting State may make a reservation that it shall not be bound by the provisions of Article 12. The provisions of this Convention shall not apply to decisions referred to in Article 12 which have been given in a Contracting State which has made such a reservation.

Part V

Other instruments

Article 19

This Convention shall not exclude the possibility of relying on any other international instrument in force between the State of origin and the State addressed or on any other law of the State addressed not derived from an international agreement for the purpose of obtaining recognition or enforcement of a decision.

Article 20

(1) This Convention shall not affect any obligations which a Contracting State may have towards a non-Contracting State under an international instrument dealing with matters governed by this Convention.

(2) When two or more Contracting States have enacted uniform laws in relation to custody of children or created a special system of recognition or enforcement of decisions in this field, or if they should do so in the future, they shall be free to apply, between themselves, those laws or that system in place of this Convention or any part of it. In order to avail themselves of this provision the State shall notify their decision to the Secretary General of the Council of Europe. Any alteration or revocation of this decision must also be notified.

Part VI

Final clauses

Article 21

This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 22

(1) This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of Article 21.

(2) In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 23

(1) After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any State not a member of the Council to accede to this Convention, by a decision taken by the majority provided for by Article 20.d of the Statute and by the unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee.

(2) In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 24

(1) Any State may at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

(2) Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt by the Secretary General of such declaration.

(3) Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 25

(1) A State which has two or more territorial units in which different systems of law apply in matters of custody of children and of recognition and enforcement of decisions relating to custody may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that this Convention shall apply to all its territorial units or to one or more of them.

(2) Such a State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territorial unit specified in the declaration. In respect of such territorial unit the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt by the Secretary General of such declaration.

(3) Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territorial unit specified in such declaration, be withdrawn by notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the

expiration of a period of six months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 26

(1) In relation to a State which has in matters of custody two or more systems of law of territorial application:

- a) reference to the law of a person's habitual residence or to the law of a person's nationality shall be construed as referring to the system of law determined by the rules in force in that State or, if there are no such rules, to the system of law with which the person concerned is most closely connected;
- b) reference to the State of origin or to the State addressed shall be construed as referring, as the case may, be to the territorial unit where recognition or enforcement of the decision or restoration of custody is requested.

(2) Paragraph 1.a of this Article also applies *mutatis mutandis* to States which have in matters of custody two or more systems of law of personal application.

Article 27

(1) Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in paragraph 3 of Article 6, Article 17 and Article 18 of this Convention. No other reservation may be made.

(2) Any Contracting State which has made a reservation under the preceding paragraph may wholly or partly withdraw it by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect on the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 28

At the end of the third year following the date of the entry into force of this Convention and, on his own initiative, at any time after this date, the Secretary General of the Council of Europe shall invite the representatives of the central authorities appointed by the Contracting States to meet in order to study and to facilitate the functioning of the Convention. Any member State of the Council of Europe not being a party to the Convention may be represented by an observer. A report shall be prepared on the work of each of these meetings and forwarded to the Committee of Ministers of the Council of Europe for information.

Article 29

(1) Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

(2) Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of six months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 30

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and any State which has acceded to this Convention, of:

- a) any signature;
- b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

- c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 22, 23, 24 and 25;
- d) any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Luxembourg, the 20th day of May 1980, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State invited to accede to this Convention.

Egyezmény

a gyermekek feletti felügyeleti jogot érintő határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a felügyeleti viszonyok helyreállításáról

Az Európa Tanács azon tagállamai, amelyek jelen Egyezményt aláírták,

felismerve azt, hogy az Európa Tanács tagállamaiban a felügyeleti jogot érintő határozatok meghozatalánál a gyermek java meghatározó jelentőséggel bír;

meggyőződve arról, hogy a gyermekek feletti felügyeleti jogot érintő határozatok elismerését és végrehajtását megkönnyítő szabályok bevezetése a gyermekek javának fokozottabb védelmét biztosítja;

abból a megfontolásból kiindulva, hogy erre tekintettel kívánatos annak nyomatékosítása, hogy a szülők gyermekkel történő személyes kapcsolattartása a felügyeleti jog természetes velejárója;

tekintetbe véve azon esetek növekvő számát, amikor a gyermeket meg nem engedett módon viszik valamely nemzetközi határon túlra, és megfelelő módon megoldandó az ennek során felmerülő nehézségeket, problémákat;

attól az óhajtól vezérelve, hogy megfelelő intézkedéseket tegyenek, amelyek lehetővé teszik az önkényes módon megszakított felügyeleti viszonyok helyreállítását;

meggyőződve arról, hogy e célból kívánatos a különböző szükségleteknek és az eltérő körülményeknek megfelelő szabályok meghozatala;

attól az óhajtól vezérelve, hogy a hatóságaik közötti együttműködést jogi téren bővítsék,
az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

Jelen Egyezmény alkalmazásában

- a) *gyermek*: állampolgárságára tekintet nélkül az a személy, aki 16. életévét még nem töltötte be, és a szokásos tartózkodási helye szerinti jog, az állampolgársága szerinti állam joga vagy a

megkeresett állam belső joga szerint még nem jogosult arra, hogy tartózkodási helyét maga határozza meg;

- b) *hatóság*: bíróság vagy közigazgatási hatóság;
- c) *felügyeleti jogot érintő határozat*: valamely hatóság határozata, amennyiben az érinti a gyermek személye feletti felügyeletet, ideértve a tartózkodási helyének meghatározására irányuló jogot vagy a vele történő személyes kapcsolattartás jogát;
- d) *meg nem engedett elvite*: a gyermek valamely nemzetközi határon túlra történő elvitele, amennyiben ez a felügyeleti jogot érintő olyan határozatba ütközik, amelyet valamely Szerződő Államban hoztak, és valamely ilyen államban végrehajtható; meg nem engedett elvitelnek minősül az az eset is, amikor
  - i) a gyermeket a látogatási idő vagy valamely, a felügyeleti jog gyakorlásának helyétől eltérő államterületen való más átmeneti jellegű tartózkodás elteltével nem viszik vissza a nemzetközi határon túlra;
  - ii) az elvitelt a 12. Cikk értelmében utólag nyilvánítják jogellenesnek.

I. Rész

Központi Hatóságok

2. Cikk

(1) Minden Szerződő Állam kijelöli azon Központi Hatóságát, amely a jelen Egyezményben meghatározott feladatokat ellátja.

(2) Szövetségi államok, valamint olyan államok, amelyek több jogrendszerrel rendelkeznek, több Központi Hatóságot is kijelölhetnek; ebben az esetben meghatározzák azok illetékességét.

(3) Minden, jelen Cikk szerinti kijelölésről tájékoztatni kell az Európa Tanács főtitkárát.

3. Cikk

(1) A Szerződő Államok Központi Hatóságai együttműködnek, és támogatják államaik illetékes hatóságainak együttműködését.

- (2) Jelen Egyezmény végrehajtását megkönnyítendő, a Szerződő Államok Központi Hatóságai
  - a) biztosítják az illetékes hatóságoktól származó azon tájékoztatás iránti megkeresések továbbítását, amelyek folyamatban lévő eljárásokat érintő jog- és ténykérdésre vonatkoznak;
  - b) kérelemre felvilágosítást nyújtanak egymásnak a gyermekek feletti felügyeleti jogot szabályozó joganyagukról és annak változásairól;
  - c) egymást értesítik az Egyezmény alkalmazása során fellépő minden nehézségről, és ha csak lehetséges, elhárítják az alkalmazása útjában álló akadályokat.

4. Cikk

(1) Ha valaki a Szerződő Államok valamelyikében a felügyeleti jogot érintő határozat hozatalát eszközölte ki, és annak más Szerződő Államban történő elismerését vagy végrehajtását kívánja, eziránt kérelmet nyújthat be bármely Szerződő Állam Központi Hatóságánál.

(2) A kérelemhez a 13. Cikkben meghatározott iratokat kell mellékelni.

(3) Amennyiben azon Központi Hatóság, amelynél a kérelmet benyújtják, nem Központi Hatósága a megkeresett államnak, közvetlen úton és haladéktalanul továbbítja az iratokat az utóbbi hatóságnak.

(4) A Központi Hatóság, amelynél a kérelmet benyújtják, elutasíthatja közreműködését, amennyiben a jelen Egyezményben előírt feltételek nyilvánvalóan nem teljesültek.

(5) A Központi Hatóság, amelynél a kérelmet benyújtják, a kérelmezőt haladéktalanul értesíti kérelmének további intézéséről.

5. Cikk

(1) A megkeresett állam Központi Hatósága haladéktalanul megtesz vagy kezdeményez minden általa alkalmasnak tartott intézkedést, és szükséghez képest eljárást indít saját államának illetékes hatóságai előtt annak érdekében, hogy

- a) a gyermek tartózkodási helyét felderítsék;
- b) azt – különösen a szükséges ideiglenes intézkedések révén – elkerüljék, hogy a gyermek vagy a kérelmező érdekei sérelmet szenvedjenek;
- c) a határozat elismerését vagy végrehajtását biztosítsák;
- d) amennyiben a határozat végrehajtását engedélyezik, a gyermek kérelmezőnek történő átadását biztosítsák;
- e) a megkereső hatóságok a megtett intézkedésekről és azok eredményéről értesítsék.

(2) Amennyiben a megkeresett állam Központi Hatósága okkal feltételezi, hogy a gyermek valamely másik Szerződő Állam területén található, az iratokat haladéktalanul és közvetlen úton továbbítja ezen állam Központi Hatóságához.

(3) A Szerződő Államok kötelezik magukat arra, hogy semmiféle térítést nem követelnek a kérelmezőtől azon intézkedésekért, amelyeket érdekében az érintett állam Központi Hatósága az (1) bekezdés alapján megtett; e rendelkezés vonatkozik az eljárási költségekre és adott esetben az ügyvédi költségekre is, nem vonatkozik azonban a gyermek visszavitelével kapcsolatban felmerülő költségekre.

(4) Amennyiben az elismerést vagy végrehajtást megtagadják, és a megkeresett állam Központi Hatósága olyan állásponton van, miszerint helyt kell adnia a kérelmező azon kérelmének, amely arra irányul, hogy a megkeresett államban is hozzanak egy érdemi határozatot, akkor e Központi Hatóság lehetőségeihez mérten minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy a kérelmező képviselőjét olyan feltételek mellett biztosítsa, amelyek nem kevésbé kedvezőtlenebbek azon személyénél, aki ezen államban rendelkezik lakóhellyel, és rendelkezik annak állampolgárságával; így különösen eljárást indíthat e célból saját illetékes hatóságai előtt.

6. Cikk

(1) Az érintett Központi Hatóságok közötti külön megállapodásokat és a (3) bekezdés rendelkezéseit nem érintvén

- a) a megkeresett állam Központi Hatóságához irányuló valamennyi közleményt ezen állam hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén kell elkészíteni, avagy ezen nyelv vagy nyelvek egyikén készült fordítással kell ellátni;
- b) a megkeresett állam Központi Hatósága mindazonáltal el kell hogy fogadjon olyan közleményeket is, amelyek angol vagy francia nyelven készültek, avagy ezen nyelvek egyikén készült fordítással lettek ellátva.

(2) A megkeresett állam Központi Hatóságától származó közlemények, ideértve azokat is, amelyek tárgya vizsgálatainak eredménye, ezen állam hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén, avagy angol vagy francia nyelven készülhetnek.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjának alkalmazását bármely Szerződő Állam részben vagy egészben kizárhatja. Amennyiben valamely Szerződő Állam ilyen fenntartást tett, a többi Szerződő Állam is alkalmazhatja vele szemben e fenntartást.

II. Rész

A határozatok elismerése és végrehajtása, valamint a felügyeleti viszonyok helyreállítása

7. Cikk

Azon, felügyeleti viszonyokat érintő határozatokat, amelyeket az egyik Szerződő Államban hoznak, a többi Szerződő Államban elismernek, és – amennyiben a határozat a meghozatalának helye szerinti államban végrehajtható – végrehajthatóvá nyilvánítanak.

8. Cikk

(1) Meg nem engedett elvitel esetén a megkeresett állam Központi Hatósága haladéktalanul intézkedik az eredeti felügyeleti viszonyok helyreállítása iránt, ha

- a) az eljárás azon államban történő megindításának időpontjában, amelyben a határozatot meghozták, avagy – ha ez korábban történt – a meg nem engedett elvitel időpontjában a gyermek és szülei csak ezen állam állampolgárai voltak, és a gyermek szokásos tartózkodási helye ezen állam területén volt; és
- b) az eredeti felügyeleti viszonyok helyreállítása iránti kérelmet a meg nem engedett elvitelt követő hat hónapon belül nyújtják be valamelyik Központi Hatóságnál.

(2) Amennyiben a megkeresett állam joga szerint az (1) bekezdésben meghatározott feltételek bírósági eljárás nélkül nem teljesíthetőek, ezen eljárásban nem alkalmazhatóak az Egyezményben megjelölt megtagadási okok.

(3) Amennyiben a felügyeleti jog jogosultja és valamely harmadik személy között létrejött, az illetékes hatóság által jóváhagyott megállapodás a harmadik személy részére személyes kapcsolattartási jogot biztosít, és a külföldre vitt gyermeket a megállapodás szerinti idő elteltével nem adják vissza a felügyeleti jog jogosultjának, a felügyeleti viszonyokat az (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés rendelkezései szerint kell helyreállítani. Ugyanez irányadó akkor is, ha az illetékes hatóság által hozott határozat biztosít ilyen jogot a felügyeleti joggal nem rendelkező valamely személynek.

9. Cikk

(1) Amennyiben a meg nem engedett elvitelnek a 8. Cikkben meghatározottaktól eltérő eseteiben az elvitelt követő hat hónapon belül kérelmet nyújtanak be valamely Központi Hatóságnál, az elismerés és végrehajtás kizárólag az alábbi esetekben tagadható meg:

- a) olyan határozat esetében, amelyet az alperes vagy törvényes képviselője távollétében hoztak, az alperes részére az eljárás megindításának alapjául szolgáló iratot vagy az azzal egy tekintet alá eső iratot nem kézbesítették szabályszerűen, illetőleg olyan időben, hogy a védekezés módjában állott volna; a kézbesítés elmaradása viszont nem képezheti az elismerés vagy végrehajtás megtagadásának alapját akkor, ha a kézbesítést amiatt nem foganatosították, mert az alperes tartózkodási helyét eltitkolta azon személy előtt, aki az eljárást az eredeti államban megindította;
- b) olyan határozat esetében, amelyet az alperes vagy törvényes képviselője távollétében hoztak, a határozatot meghozó hatóság joghatósága nem az alábbi okok valamelyikén alapult:
  - i) az alperes szokásos tartózkodási helyén,
  - ii) a gyermek szüleinek utolsó közös tartózkodási helyén, feltéve, hogy legalább a szülők egyikének szokásos tartózkodási helye még ott volt, vagy
  - iii) a gyermek szokásos tartózkodási helyén;
- c) amennyiben a határozat összeegyeztethetetlen valamely a felügyeleti jogot érintő olyan határozattal, amely a megkeresett államban a gyermek elvitelét megelőzően vált végrehajthatóvá, kivéve, ha a gyermeknek az elvitelt megelőző egy évben a megkereső államban volt a szokásos tartózkodási helye.

(2) Amennyiben egyik Központi Hatóságnál sem nyújtottak be kérelmet, az (1) bekezdést akkor is alkalmazni kell, ha a meg nem engedett elvitelt követő hat hónapon belül kérelmezik az elismerést és végrehajtást.

(3) A külföldi határozatot semmiféle esetben sem szabad érdemben felülvizsgálni.

10. Cikk

(1) A 8. és 9. Cikkben meghatározottaktól eltérő esetekben az elismerést és végrehajtást nem csak a 9. Cikkben meghatározott okokból lehet megtagadni, hanem az alábbi okok valamelyike alapján is:

- a) ha a határozat joghatásai nyilvánvalóan összeegyeztethetetlenek a megkeresett állam családi jogának és gyermekekre vonatkozó joganyagának alapvető elveivel;
- b) ha a körülmények megváltozása folytán – ide tartozik az idő múlása is, nem tartozik azonban ide a gyermek tartózkodási helyének meg nem engedett elvitel következtében történt megváltozása – az eredeti határozat joghatásai már nyilvánvalóan nem szolgálják a gyermek javát;
- c) ha az eljárás eredeti államban történő megindításának időpontjában
  - i) a gyermek a megkeresett állam állampolgára volt, vagy szokásos tartózkodási helye ott volt, és nem állott ilyen kapcsolatban az eredeti állammal,
  - ii) a gyermek mind az eredeti államnak, mind pedig a megkeresett államnak állampolgára volt, és szokásos tartózkodási helye a megkeresett államban volt;
- d) ha a határozat összeegyeztethetetlen valamely a megkeresett államban hozott, avagy harmadik államban hozott és a megkeresett államban végrehajtható határozattal; e határozatnak olyan eljárásban meghozottnak kell lennie, amelyet még azt megelőzően

indítottak, mielőtt az elismerés vagy végrehajtás iránti kérelmet benyújtották volna, és az elismerés vagy végrehajtás megtagadása a gyermek javát kell hogy szolgálja.

(2) Ezen esetekben az elismerés vagy végrehajtás iránti eljárást az alábbi okok valamelyike folytán fel lehet függeszteni:

- a) ha az eredeti határozattal szemben rendes jogorvoslatot nyújtottak be;
- b) ha a megkeresett államban a gyermek vonatkozásában felügyeleti jogot érintő eljárás van függőben, és ezt az eljárást az eredeti államban folyamatban volt eljárás megindítását megelőzően indították;
- c) amennyiben a gyermek vonatkozásában hozott, felügyeleti jogot érintő más határozat végrehajtás iránti eljárás, vagy elismerés iránti más eljárás tárgyát képezi.

11. Cikk

(1) A gyermekkel való személyes kapcsolattartást érintő határozatokat, továbbá a felügyeleti jogot érintő határozatoknak a személyes kapcsolattartást érintő rendelkezéseit ugyanolyan feltételek mellett kell elismerni és végrehajtani, mint a felügyeleti jogot érintő más határozatokat.

(2) A megkeresett állam illetékes hatósága mindazonáltal meghatározhatja a személyes kapcsolattartási jog gyakorlásának és érvényre juttatásának feltételeit; ennek során különösen a felek által erre vonatkozólag vállalt kötelezettségekre kell különös figyelmet fordítani.

(3) Amennyiben a személyes kapcsolattartási jog tekintetében nem hoztak határozatot, vagy ha a felügyeleti jogot érintő határozat elismerését vagy végrehajtását megtagadták, a megkeresett állam Központi Hatósága – annak a személynek a kérelmére, aki a személyes kapcsolattartási jogot igényli – a saját államának illetékes hatóságához fordulhat ilyen határozat meghozatala érdekében.

12. Cikk

Amennyiben addig az időpontig, amikor a gyermeket valamely nemzetközi határon túlra vitték, a felügyeleti jog tárgyában egyik Szerződő Államban sem hoztak végrehajtható határozatot, akkor ezt az Egyezményt alkalmazni kell minden, a Szerződő Államok valamelyikében hozott olyan későbbi határozatra, amellyel az elvitelt valamely érdekelt kérelmére jogellenesnek nyilvánítják.

III. Rész

Eljárás

13. Cikk

(1) A felügyeleti jogot érintő határozat valamely más Szerződő Államban történő elismerése vagy végrehajtása iránti kérelemhez csatolni kell

- a) azt az iratot, amelyben a megkeresett állam Központi Hatóságát felhatalmazzák arra, hogy a kérelmező érdekében eljárjon, avagy erre a célra más képviselőt jelöljön ki;
- b) a határozat olyan másolatát, amely a hitelességhez megkívánt feltételeknek eleget tesz;
- c) az alperes vagy a törvényes képviselőjének távollétében hozott határozat esetében azt az iratot, amelyből kitűnik, hogy az eljárás megindításának alapjául szolgáló iratot vagy az azzal egy tekintet alá eső iratot az alperesnek szabályszerűen kézbesítették;

- d) adott esetben azt az iratot, amelyből kitűnik, hogy a határozat az eredeti állam joga szerint végrehajtható;
- e) ha lehetséges, a gyermeknek a megkeresett államban levő tartózkodási helyére vagy vélhető tartózkodási helyére vonatkozó adatot;
- f) arra vonatkozó javaslatokat, hogy a gyermek feletti felügyelet hogyan kerüljön helyreállításra.

(2) A fent megjelölt iratokhoz szükség esetén fordítást kell csatolni, a 6. Cikk rendelkezéseire tekintettel.

14. Cikk

A felügyeleti jogot érintő határozat elismerésére és végrehajtására valamennyi Szerződő Állam egyszerű és gyorsított eljárást alkalmaz. Ebből a célból biztosítják azt, hogy a végrehajthatóvá nyilvánítást egyszerű kérelem formájában lehet kérelmezni.

15. Cikk

(1) Mielőtt a megkeresett állam hatósága a 10. Cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti határozatot hoz,

- a) be kell szereznie a gyermek véleményét, kivéve, ha ez akadályba ütközik, különösen a gyermek korára és értelmi szintjére tekintettel;
- b) megkívánhatja, hogy folytassanak le megfelelő vizsgálatokat.

(2) A Szerződő Államok valamelyikében lefolytatott vizsgálat költségeit azon állam hatóságai viselik, amelyben azokat lefolytatták.

(3) A vizsgálatok lefolytatására irányuló megkereséseket és a vizsgálatok eredményeit a Központi Hatóságok útján lehet továbbítani az érintett hatóságokhoz.

16. Cikk

Az Egyezményrel összefüggésben semmiféle hitelesítés vagy hasonló formalitás nem követelhető.

IV. Rész

Fenntartások

17. Cikk

(1) Bármely Szerződő Állam tehet olyan fenntartást, miszerint a 8. és 9. Cikk vagy az ezen Cikk valamelyike által felölelt esetekben megtagadhatja a felügyeleti jogot érintő határozatok elismerését és végrehajtását a 10. Cikkben meghatározott olyan okokból, amelyeket a fenntartásban megjelölt.

(2) Azon határozatok elismerését és végrehajtását, amelyeket abban a Szerződő Államban hoztak, amely az (1) bekezdés szerinti fenntartást tett, a Szerződő Államok bármelyikében megtagadhatják, az e fenntartásban megjelölt kiegészítő okok valamelyike alapján.

18. Cikk

Bármely Szerződő Állam tehet olyan fenntartást, miszerint a 12. Cikk rendelkezését nem tartja magára nézve kötelezőnek. A 12. Cikkben megjelölt olyan határozatokra, amelyeket abban a Szerződő Államban hoztak, amely ilyen fenntartást tett, jelen Egyezmény nem alkalmazható.

V. Rész

Más egyezmények

19. Cikk

Jelen Egyezmény nem zárja ki azt, hogy az eredeti állam és a megkeresett állam közötti más nemzetközi egyezmény vagy a megkeresett állam nem nemzetközi szerződésen alapuló joga kerüljön alkalmazásra valamely határozat elismerése vagy végrehajtása érdekében.

20. Cikk

(1) Jelen Egyezmény nem érinti azokat a kötelezettségeket, amelyek a Szerződő Államok valamelyikét terhelik valamely harmadik állammal szemben olyan nemzetközi egyezmény alapján, amely kiterjed a jelen Egyezményben szabályozott ügyekre.

(2) Amennyiben két vagy több Szerződő Állam egységes jogi szabályozást alkotott a gyermekeket érintő felügyeleti jog területén, vagy egy külön rendszert hozott létre az e területen hozott határozatok elismerése és végrehajtása tekintetében, avagy a jövőben teszi ezt, az érintett államok szabadon dönthetnek arról, hogy egymás közötti viszonylatukban jelen Egyezmény vagy annak valamely része helyett az említett jogi szabályozást vagy rendszert alkalmazzák. Annak érdekében, hogy e rendelkezéssel élhessenek, ezen államoknak döntésükről értesíteniük kell az Európa Tanács főtitkárát.

VI. Rész

Záró rendelkezések

21. Cikk

Jelen Egyezmény aláírásra nyitva áll az Európa Tanács tagállamai számára. Az Egyezményt meg kell erősíteni, el kell fogadni vagy jóvá kell hagyni. A megerősítésről, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okiratokat az Európa Tanács főtitkáránál kell letétbe helyezni.

22. Cikk

(1) Jelen Egyezmény annak a hónapnak az első napján lép hatályba, amely az azon napot követő három hónapos időszak után következik, amikor az Európa Tanács három tagállama a 21. Cikknek megfelelően kinyilvánította, hogy vállalja az Egyezmény szerinti kötelezettségeket.

(2) Minden olyan tagállam vonatkozásában, amely később nyilvánítja ki, hogy vállalja az Egyezményben foglalt kötelezettségeket, az Egyezmény a megerősítésről, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okirat letétbe helyezését követő három hónapos időszak utáni hónap első napján lép hatályba.

23. Cikk

(1) Az Egyezmény hatálybalépését követően az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az Alapszabály 20. Cikkének d) pontjában meghatározott többséggel és azon Szerződő Államok képviselőinek egyhangú egyetértésével meghozott határozatával, amelyek jogosultak a Bizottságban történő részvételre, bármely, az Európa Tanácsban tagsággal nem rendelkező államot meghívhat az Egyezményhez való csatlakozásra.

(2) Minden csatlakozó állam vonatkozásában az Egyezmény a csatlakozási okiratnak az Európa Tanács főtitkáránál történő letétbe helyezését követő három hónapos időszak utáni hónap első napján lép hatályba.

24. Cikk

(1) Az aláíráskor vagy a megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról szóló okiratának, avagy csatlakozási okiratának letétbe helyezésekor bármely állam megjelölhet egy vagy több olyan felségterületet, amelyen az Egyezmény alkalmazásra kerül.

(2) Bármikor ezt követően az Európa Tanács főtitkárához intézett nyilatkozatával bármely állam kiterjesztheti az Egyezmény alkalmazását a nyilatkozatában megjelölt akármelyik további területére. Ezen terület vonatkozásában az Egyezmény a nyilatkozatnak a főtitkárhoz történő megérkezését követő három hónapos időszak utáni hónap első napján lép hatályba.

(3) Bármely az (1) és (2) bekezdés szerinti nyilatkozat visszavonható akármelyik abban megjelölt terület vonatkozásában, a főtitkárhoz intézett jegyzékkel. A visszavonás a jegyzéknek a főtitkárhoz történő megérkezését követő hat hónapos időszak utáni hónap első napján válik hatályossá.

25. Cikk

(1) Azon állam, amely két vagy több olyan területi egységből áll, amelyekben a gyermekeket érintő felügyeleti joggal kapcsolatos ügyek, valamint a felügyeleti jog tárgyában hozott határozatok elismerése és végrehajtása tekintetében eltérő jogi rendszer érvényesül, az aláíráskor vagy a megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról szóló okirat, avagy a csatlakozási okirat letétbe helyezésekor nyilatkozhat arról, hogy az Egyezmény valamennyi területi egységében vagy csupán azok némelyikében kerül alkalmazásra.

(2) Az ilyen állam az Európa Tanács főtitkárához intézett nyilatkozatával bármikor ezt követően kiterjesztheti az Egyezmény alkalmazását a nyilatkozatában megjelölt bármelyik további területi

egységére. Ezen területi egység vonatkozásában az Egyezmény a nyilatkozatnak a főtitkárhoz történő megérkezését követő három hónapos időszak utáni hónap első napján lép hatályba.

(3) Bármely az (1) és (2) bekezdés szerinti nyilatkozat visszavonható akármelyik abban megjelölt területi egység vonatkozásában, a főtitkárhoz intézett jegyzékkel. A visszavonás a jegyzéknek a főtitkárhoz történő megérkezését követő hat hónapos időszak utáni hónap első napján válik hatályossá.

26. Cikk

(1) Amennyiben valamely államban a gyermekeket érintő felügyeleti jog tekintetében két vagy több olyan jogi rendszer létezik, amelyeknek alkalmazási köre területileg különböző, akkor

- a) a valamely személy szokásos tartózkodási helye vagy állampolgársága szerinti jogra történő utalás alatt arra a jogrendszerre történő utalást kell érteni, amelyet az ezen államban hatályos jogszabályok határoznak meg, avagy ha ilyen jogszabályok nincsenek, akkor arra a jogrendszerre történő utalást, amelyhez az érintett személyt a legszorosabb kapcsolat fűzi;
- b) az eredeti államra vagy a megkeresett államra történő utalás alatt arra a területi egységre történő utalást kell érteni, amelyben a határozatot meghozták, avagy amelyben a határozat elismerését vagy végrehajtását vagy a felügyeleti viszonyok helyreállítását kérelmezik.

(2) Az (1) bekezdés a) pontját megfelelően alkalmazni kell azon államokra, amelyekben a felügyeleti jog tekintetében két vagy több olyan jogi rendszer létezik, amelyeknek alkalmazási köre személyileg különböző.

27. Cikk

(1) Az aláíráskor, a megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról szóló okirat, avagy a csatlakozási okirat letétbe helyezésekor bármely állam kinyilváníthatja, hogy a 6. Cikk (3) bekezdése, valamint a 17. és 18. Cikk szerinti egy vagy több fenntartással kíván élni. Egyéb fenntartások tételének nincs helye.

(2) Bármely Szerződő Állam, amely az (1) bekezdés értelmében fenntartást tett, azt az Európa Tanács főtitkárához intézett jegyzékkel részben vagy egészben visszavonhatja. A visszavonás a jegyzéknek a főtitkárhoz történő megérkezésével válik hatályossá.

28. Cikk

Az Európa Tanács főtitkára a jelen Egyezmény hatálybalépését követő harmadik év végén, továbbá saját kezdeményezésére bármikor ezt követően ülésre hívja meg a Szerződő Államok által kijelölt Központi Hatóságok képviselőit annak érdekében, hogy megtárgyalják az Egyezmény működését, és megkönnyítsék azt. Az Európa Tanács bármely olyan tagállama, amely nem részese a jelen Egyezménynek, megfigyelő révén képviseltetheti magát az ülésen. Az ülések munkájáról jelentést kell készíteni, és azt az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága elé kell terjeszteni.

29. Cikk

(1) Jelen Egyezményt bármely Szerződő Állam bármikor felmondhatja, az Európa Tanács főtitkárához intézett jegyzék útján.

(2) A felmondás a jegyzéknek a főtitkárhoz történő megérkezését követő hat hónapos időszak utáni hónap első napján válik hatályossá.

30. Cikk

Az Európa Tanács főtitkára a Tanács minden tagállamát, továbbá a jelen Egyezményhez csatlakozó valamennyi államot tájékoztat

- a) valamennyi aláírásról;
- b) valamennyi megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról szóló okirat, avagy a csatlakozási okirat letétbe helyezéséről;
- c) jelen Egyezménynek a 22., 23., 24. és 25. Cikk szerinti valamennyi hatálybalépéséről;
- d) jelen Egyezménnyel kapcsolatos valamennyi jegyzékről, közlésről és más cselekményről.

Ennek hiteléül az erre kellően meghatalmazott alulírottak jelen Egyezményt aláírásukkal látták el.

Készült Luxemburgban, 1980. május 20. napján angol és francia nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles, egyetlen példányban, amely az Európa Tanács levéltárában kerül elhelyezésre. Az Európa Tanács főtitkára az Európa Tanács valamennyi tagállamának, továbbá a jelen Egyezményhez történő csatlakozásra meghívott valamennyi államnak hiteles másolatokat küld.”

3. § A Magyar Köztársaság megerősítő okiratának letétbe helyezésekor az Egyezmény rendelkezéseihez az alábbi nyilatkozatot, illetőleg fenntartást tette:

- a) *nyilatkozat a 2. Cikkhez:* „Az Egyezmény 2. Cikke szerinti Központi Hatóság feladatait a Magyar Köztársaságban az Igazságügyi Minisztérium látja el.”
- b) *fenntartás a 17. Cikkhez:* „Az Egyezmény 17. Cikkének (1) bekezdésével összhangban a Magyar Köztársaság fenntartja magának azt a jogot, hogy a 8. és 9. Cikk vagy ezek valamelyike által felölelt esetekben megtagadja a felügyeleti jogot érintő határozat végrehajtását a 10. Cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott okból.”

4. § Felhatalmazást kap az igazságügy-miniszter, hogy ellássa az Egyezmény 2. Cikke szerinti Központi Hatóság feladatkörét, és megállapítsa az e minőségben végzendő feladatai ellátásához szükséges részletes szabályokat.

5. § Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba; az Egyezmény rendelkezéseit azonban 2004. június 1. napjától kell alkalmazni.

INDOKOLÁS

A gyermekek feletti felügyeleti jogot érintő határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a felügyeleti viszonyok helyreállításáról szóló, 1980. május 20. napján Luxemburgban kelt európai Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) az Európa Tanács keretében került kidolgozásra. Az Egyezmény biztosítja az egyik részes államban a gyermek feletti szülői felügyelet tárgyában hozott határozatnak a másik részes államban való elismerését és végrehajtását.

Az Egyezmény tárgyköre szervesen kapcsolódik *a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól* szóló, 1980. október 25. napján kelt Hágai Egyezmény (kihirdette az 1986. évi 14. tvr.; a továbbiakban: Hágai Egyezmény) rendelkezéseihez, amelynek Magyarország már több mint másfél évtizede tagja. A gyermeknek egyik szülő (vagy harmadik személy) által történő jogellenes külföldre vitelével vagy külföldön történő jogellenes visszatartásával kapcsolatos tényállások jelentős részében ugyanis rendszerint már rendelkezésre áll olyan bírósági (hatósági) határozat, amely az érintett gyermek vonatkozásában a szülői felügyeleti viszonyokat – a gyermek elhelyezését, valamint a gyermek és a különélő szülő közötti kapcsolattartást – rendezi. Az ilyen határozatok kölcsönös elismerését és végrehajtását szabályozza a jelen Egyezmény, és ezzel mintegy kiegészíti a Hágai Egyezmény rendelkezéseit. Az Egyezmény hatékonyabbá teheti a Hágai Egyezmény alkalmazását és hozzájárulhat ahhoz, hogy eredményesebben lehessen fellépni a gyermekek jogellenes külföldre vitele ellen.

Az elismerés és végrehajtás jogi feltételei tekintetében az Egyezmény három esetkör között tesz különbséget:

- a) *8. Cikk szerinti eset:* az egyik Szerződő Államban meghozott felügyeleti jogot érintő határozatot a többi Szerződő Államban feltétel nélkül el kell ismerni és végre kell hajtani, amennyiben az alábbi körülmények állnak fenn: a gyermek meg nem engedett elvitelére [1. Cikk d) pont] került sor; továbbá a gyermek visszavitelét (az eredeti felügyeleti viszonyok helyreállítását) hat hónapon belül kéri, és az ügy tényállását *különösen szoros kapcsolat* fűzi ahhoz a Szerződő Államhoz, amelyben a felügyeletet érintő határozatot meghozták, azaz: mind a gyermek, mind a szülők (kizárólag) ennek az állampolgárságával rendelkeznek, és a gyermek szokásos tartózkodási helye is ebben az államban volt.
- b) *9. Cikk szerinti eset:* amennyiben a gyermek meg nem engedett elvitelére került sor, és a gyermek visszavitelét (az eredeti felügyeleti viszonyok helyreállítását) hat hónapon belül kéri, de az előző pontban említett harmadik körülmény – az ügy tényállása és a határozatot hozó Szerződő Állam közötti különösen szoros kapcsolat – nem áll fenn (pl. a gyermek szülei különböző állampolgárok), az Egyezmény már *megtagadási okokat nevesít* az egyik Szerződő Államban meghozott határozat más Szerződő Államban történő elismerése és végrehajtása kapcsán (az alperes védekezéshez fűződő jogainak sérelme a szabályszerű kézbesítés elmulasztása miatt; a határozatot meghozó bíróság joghatóságának hiánya; a határozat összeegyeztethetlensége egy, a megkeresett Szerződő Államban az elvitt megelőzően hozott határozattal).
- c) *10. Cikk szerinti eset:* a 8. és 9. Cikk szerinti „privilegizált” esetektől eltérően – amikor feltétel nélkül (8. Cikk) vagy egyszerűsített feltételek mellett (9. Cikk) kerül sor az egyik Szerződő Államban meghozott határozat más Szerződő Államban történő elismerésére és végrehajtására – a 10. Cikk jelenti a tulajdonképpeni „*alapesetet*”. A 9. Cikkhez képest itt még tágabb a határozatok elismerésével és végrehajtásával szembeni megtagadási okok köre (pl.

közrendbe ütközés; arra való hivatkozás, hogy a meghozott határozat elismerése és végrehajtása a körülmények megváltozása folytán már nem szolgálná a gyermek érdekeit).

Az Egyezmény alapján a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó igények érvényesítése az Egyezményben részes államok Központi Hatóságainak közreműködésével történik, amelyeket a tagállamoknak kell kijelölniük. A Központi Hatóságok feladatait az Egyezmény 2–6. Cikkei határozzák meg.

Az Egyezményt a 111/2003. (X. 27.) OGY határozat megerősítette. A megerősítő okiratnak, valamint a Magyar Köztársaság Egyezményhez tett nyilatkozatának és fenntartásának az Európa Tanács főtitkáránál (mint az Egyezmény letéteményesénél) való letétbe helyezése 2004. február 4-én megtörtént. Az Egyezmény 2. Cikkéhez tett *nyilatkozat* szerint az Egyezmény Központi Hatóságának feladatait a Magyar Köztársaságban az Igazságügyi Minisztérium látja el, tekintettel arra, hogy a Hágai Egyezmény Központi Hatósága is az Igazságügyi Minisztérium és a két Egyezmény között szoros, tartalmi kapcsolat áll fenn. Az Egyezmény 17. Cikkéhez tett *fenntartással* a Magyar Köztársaság (hasonlóan a tagállamok nagy többségéhez) biztosította magának azt a jogot, hogy a 8. és 9. Cikkekben megfogalmazott tényállások esetében (jogellenes gyermekelviteli ügyek) is megtagadhassa egy másik tagállamban hozott, felügyeleti jogot érintő határozat elismerését, illetőleg végrehajtását a 10. Cikk (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott okból, azaz, ha a határozat elismerése és végrehajtása a magyar közrend sérelmével járna.

Az Egyezmény törvényhozási tárgykört érint, ezért azt törvénnyel kell kihirdetni. A fent hivatkozott országgyűlési határozat 5. pontja felhívta a Kormányt, hogy a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. tv. 16. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, az Egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslatot az Egyezmény Magyar Köztársaság vonatkozásában történő hatálybalépését követően haladéktalanul terjessze az Országgyűlés elé. Az Egyezmény a Magyar Köztársaság tekintetében – a 22. Cikk (2) bekezdésének megfelelően – 2004. június 1. napján hatályba lépett.